

ÖZET:

- Disiplin Yönetmeliği'nin iptali istemi,
- Birliğin yetkisi Odalar ve Oda Organları ile sınırlı olup, Oda üyeleri hakkında doğrudan disiplin işlemi yapma yetkisi bulunmamaktadır.

T.C.**DANIŞTAY****Sekizinci Daire****Esas No : 1991 /2165****Karar No: 1992 /1082****Davacı** : Ankara Dişhekimleri Odası Başkanlığı**Vekili** : Av.Semih GÜNER, Av. Alev KAYNAR, Atatürk
Bulvarı Sıhhiye Merkez İşhanı 12/20 ANKARA**Davalı** : Türk Dişhekimleri Birliği Başkanı**Vekili** : Av.Tezcan Çakır**İstem Özet** : 20.05.1991 günlü 20876 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Türk Dişhekimleri Birliği ve Diş Hekimleri Odaları Disiplin Yönetmeliğinin öncelikle 13/2, 16/c, 18, 19, 8/m, 5/d ve 5/e maddeleri ve tüm yönetmeliğin iptali istemidir.**Savunmanın Özeti** : Disiplin Yönetmeliğinin 3224 sayılı yasa kuralları göz önünde bulundurularak hazırlandığı, genel kurulda görüşülerek kabul edildiği, ilgili yasa ve hukuka aykırı kuralları bulunmadığı, davanın reddi gerektiği savunulmuştur.**Danıştay Tetkik Hakimi** : Celalettin YÜKSEL**Danıştay Savcısı Yücel Irmak'ın Düşüncesi** : Dava; 20.05.1991 günlü Resmi Gazete'de yayınlanan Türk Dişhekimleri Birliği ve Dişhekimleri Odaları Disiplin Yönetmeliğinin iptali istemiyle açılmıştır.

İptali istenilen Yönetmelik 3224 sayılı Türk Dişhekimleri Birliği Yasasının 44. maddesinin son fıkrasının verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılmıştır.

Davacı Ankara Dişhekimleri Odası; Yönetmeliğin tümüyle iptalini istemekte ise de, özellikle yönetmeliğin 13/2,16/c, 18 ve 19. maddeleri, 8. maddenin (a) fıkrası ve 5. maddenin (d) ve (e) fıkralarının yasaya ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülmüş diğer maddeler için herhangi bir sav ileri sürülmemiştir.

Dişhekimleri Birliği ile Dişhekimleri Odalarının birbirleri ile ilişkileri, konusu karşılıklı hakları 3224 sayılı Türk Dişhekimleri Birliği Yasasının 19. maddesine göre, Birlik, bu yasada yazılı esaslar uyarınca dişhekimlerinin ortak gereksinimlerini karşılamak, mesleki çalışmalarını kolaylaştırmak, mesleğin genel çıkarlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının, birbirleri ve hastaları ile olan ilişkilerinde dürüstlük ve güveni geçerli kalmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak amacı ile kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur.

Yasanın 26. maddesinin (d) fıkrasında ise, Birlik Merkez Yönetim Kuruluna, yasa, tüzük ve yönetmeliklere uymayan "Odaları" uyararak, gerekirse sorumluları Yüksek Disiplin Kurulunun sevk etmek yetkisi verilmiştir. Yönetmeliğin 13. maddesinin 2. fıkrasında, Birlik Yönetim Kurulunun, kendiliğinden yada kendisine ulaşan duyurular üzerine soruşturma açabileceği yada açtırabileceği, Oda organlarının birliği bu isteğini halen uygulamaya koymak zorunda oldukları belirtilmiş, 16.

maddesinin (c) fıkrasında soruşturmanın birlik tarafından gerekli görülürse kendiliğinden yapılacağı belirtilmiş, 18. ve 19. maddelerde de buna paralel olarak birliğin resen soruşturmasının ve inceleme ile ilgili yetkilerinden söz edilmiştir.

Birlik, yukarıda belirtilen düzenleyici ve denetleyici görevlerine yerin getirirken, yasa, tüzük ve yönetmeliklere uymayan Odaları uyarmak ve gerekirse sorumluları yüksek disiplin kuruluna sevk etmekle görevli ve yetkilidir. Ancak bu yetkinin Odaların üyeleri hakkında Birlikçe resen soruşturma açabilecek kapsamda olması yasanın amacına ve Odaların bağımsızlığına aykırıdır. Oda üyelerinin birlik üyeliği doğrudan değil, odalarının birliğe bağlılığı yönünden dolaylıdır. Yasaya göre Birlikler gibi Odalar da tüzel kişiliğe sahiptirler. Bir tüzel kişiliğin vasayet yetkisi de olsa, tüzel kişiliğe sahip başka bir kuruluşun üyeleri hakkında resen soruşturma açması hukuka uygun düşmez. Yönetmelikle bu yönden yetkilerde yasanın amacını aşar.

Kaldı ki, yönetmeliğin 25. maddesinde, Oda Disiplin Kurulu kararlarına karşı 15 gün içinde Birlik kuruluna itiraz hakkı getirilmiştir. Birliğin Oda üyeleri hakkında resen soruşturma yapması üzerin vereceği disiplin cezalarına ise itiraz mercii gösterilmiştir. Bu durumda 13. maddede verilen soruşturma yetkisinin Oda üyelerini kapsamadığı düşünülebilir ise de, madde metni böyle bir şeyi düşündürmeyecek kadar açıktır. Sonuç olarak Oda üyeleri hakkında Birliğin kendiliğinden soruşturma yapabilmesi hukuka uygun olmadığından, yönetmeliğin (a) fıkrası, 18 ve 19. maddelerdeki “Birlik” sözcüklerinin iptali gerekir.

Yönetmeliğin yasaya aykırılığı öne sürülen Oda bölgesinde geçici ve sürekli meslekten alıkoymayı düzenleyen 5. maddesinin (d) ve (e) fıkraları yasanın 44. maddesindeki düzenlemeye paralel olup, iptalini gerektiren bir neden yoktur.

Diğer yandan Yönetmeliğin para cezasını gerektiren disiplin suçlarını düzenleyen 8. maddesinin (m) fıkrasında, Oda bölgesinde yada diğer bölgelerde “Birlik Genel Kurulunca” konulan kurallara uymamak eylemini cezalandırılmasının da Odalara bağımsızlığına aykırı olduğu öne sürülmektedir. Birliğin yasa ile verilen denetim ve diğer görevlerini yerine getirebilmesi için tüm dişhekimlerinin uyması gereken kurallar koyması ve bu kurallara uymayanların disiplin cezası ile cezalandırılması olağan karşılanmalıdır. Doğru olmayan Birliğin Odayı aşarak resen soruşturma açmasıdır. Yönetmeliğin diğer maddelerinin yasa ve hukuka hangi nedenlerle aykırı olduğu yolunda herhangi bir neden ileri sürülmediği gibi, yukarıda belirtilenler dışında iptali gereken başka bir hüküm de bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın kısmen kabulü ile Yönetmeliğin, Oda üyelerinin disiplin suçlarında Birliğe doğrudan disiplin soruşturması açma ve yürütme yetkisi veren 13/2 maddesindeki “açabilir veya...”sözcükleri ile 16. maddenin c fıkrasında, 18. ve 19. maddelerdeki “Birlik” sözcüklerinin iptali, davanın yönetmeliğin diğer bölümlerine ilişkin kısmının ise reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince duruşma için belirlenen 25.05.1992 gününde davacı ve davalı vekillerini geldikleri anlaşıldıktan sonra işin gerektiği görüldü.

Dava, yasaya aykırı kurallar taşıdığı öne sürülen Türk Dişhekimleri Birliği ve Dişhekimleri Odaları Disiplin Yönetmeliğinin iptali istemine ilişkindir,

3224 sayılı Türk Dişhekimleri Birliği Yasasının 3. maddesinde “Odaların yasada yazılı ilkeler uyarınca dişhekimlerinin ortak gereksinimlerini karşılama, mesleki çalışmalarını kolaylaştırmak mesleğin genel yasaya uygun gelişmesini sağlamak, dişhekimlerinin birbirleri ve hastaları ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni esas kılmak üzere, meslek disiplininin ve ahlakını korumak amacı ile kurulan özel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak tanımlanmış, 19. maddesinde de aynı amaçlarla, bütün dişhekimleri odalarının katılacağı Türk Dişhekimleri Birliğinin kurulacağı, onunda tüzel kişiliğe sahip kamu niteliğinde meslek kuruluşu olduğu belirtilmiş, 22. maddesinde Birlik Genel Kurulunun görevleri arasında Birliği ilgilendiren yönetmelik taslaklarının ve uygulanmakta olan yönetmeliklerde ilgili değişiklik önerilerini karar bağlamak işi de sayılmıştır.

3224 sayılı Türk Dişhekimleri Birliği Yasasının diğer kuralları ile, Birlikle Odaların ilişkileri düzenlenmiş, 44. maddesinde disiplin cezası tanımı yapılarak diş hekimlerine verilebilecek cezalar belirtilmiştir.

Yasanın sayılan kurallarına uygun olarak Birlik Genel Kurulunda görüşülerek kabul edilen dava konusu yönetmelik Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

3224 sayılı yasanın 26/d maddesi ile Birlik Merkez Yönetim Kuruluna yasaya, tüzük ve yönetmeliğe uymayan Odaları uyararak, gerekirse sorumluları yüksek disiplin kuruluna göndermek yetkisi verildiği, anılan yönetmeliğin 13/2 fıkrasında ise, Birlik Yönetim Kurulunun doğrudan veya kendisine ulaşan uyarma veya yakınmaları değerlendirerek soruşturma açabileceği veya açtırabileceği, 16/c soruşturmanın birlik tarafından gerek görüldüğünde doğrudan yapılacağı, belirtilmekte, 18. maddesinde ve 19. maddesinde de ilk incelemeye ilişkin ve doğrudan Birliğe soruşturma yetkisi veren kurallar yer almıştır.

T.Dişhekimleri Birliği, Odalardan oluşmakta ise de, birlik ve Odaların birbirinden bağımsız kamu tüzel kişileri olmaları nedeniyle, birliğin Odalar üzerinde vesayet yetkisi vardır. Bu yetki ile yasanın belirtilen 26/d maddesi kuralı uyarınca Birliğin yetkisi Odalar ve Oda Organları ile sınırlı olup, Oda üyeleri hakkında doğrudan işlem yapma yetkisi bulunmamaktadır.

Odalarda disiplin işlemleri iki dereceli kabul edildiği halde, Birliğin doğrudan soruşturma açtığı ve ceza verdiği durumlarda, ilgilinin itiraz edeceği bir kurul veya yer bulunmamaktadır.

Anayasanın 12. maddesinde, yönetmeliklerin ilgili yasa ve tüzüğe aykırı olamayacağı belirtildiği halde, genel kurullar ve 3224 sayılı yasanın düzenlenme biçimine aykırı olarak düzenlenen Yönetmeliğin Birliğe ve Odaya kayıtlı dişhekimleri hakkında doğrudan soruşturma açma ve inceleme yetkisi veren 13/2, 16/c, 18 ve 19. maddelerinde hukuka ayarlık bulunmamaktadır,

Anılan yönetmeliğin 8/m maddesinde yer alan Birlik Genel Kurullarında belli bir Oda bölgesi veya tüm bölgeler için alınacak kararlara uymamak eylemine para cezası verileceğine ilişkin kuralında iptali istenilmekte ise de, Birlikçe, mesleğin genel çıkarlara uygun olarak gelişmesini sağlamak üyelerin birbirleri ile ilişkilerinde dürüstlüğü güveni sağlamak, meslek disiplin ve ahlakını korumak amacıyla alınacak kararlara uymayan Odalar ve sorumluları hakkında para cezası uygulamasının 3224 sayılı yasanın 26/d maddesine uygun bir düzenleme olduğu, yasa ve hukuka aykırılık bulunmadığı açıktır.

Yönetmeliğin 5/d maddesi uyarınca geçici meslekten yasaklanma, 5/e maddesi uyarınca meslekten yasaklanma, cezalarının Oda bölgesiyle sınırlı uygulanmasının iptali isteğine gelince, disiplin cezalarının önleme niteliğinde olmaları ve 3224 sayılı yasanın 44. maddesi 8 (d) ve (e) bentlerinde de meslekten yasaklanma cezaları Oda bölgesi ile sınırlı olarak verilebileceği belirtildiğinden, yönetmelikte de, yasaya koştur düzenleme yapılmış olması nedeniyle yasa ve hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Davacı yönetmeliğin tümünün iptalini öne sürmüştü de, savları belirtilen maddelerle ilgili olduğundan bu kurullarla sınırlı inceleme yapılmıştır.

Açıklanan nedenlerle dava konusu yönetmeliğin 13/2 maddesinin “resen veya” “açabilir veya” tilcikleri ile, 16/c maddesinde yer alan “Birlik veya” tilciğın, 18 ve 19. maddelerde Birliğin doğrudan soruşturma açabileceğine ve ilk inceleme yapılabileceğine ilişkin kurallarının iptaline, davacının yönetmeliğinin diğer kurulların iptali isteminin reddine, dava kısmen red / kısmen iptal ile sonuçlandığından, 70.000 lira yargılama giderinin yarısı olan 35.000 liranın ve 250.000 lira avukatlık ücretinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine, 25.05.1992 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Metin	Fevzi	Semih Tekin	Güngör	Zuhal
Güven	Tuzkaya	Telli	Demirkan	Çokar